

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m. v.

(Langtidsledige)

Betænkning afgivet af arbejdsmarkedsudvalget den 19. maj 1978

Udvalget har behandlet lovforslaget i en række møder og har herunder haft samråd med arbejdsministeren, der tillige skriftligt har besvaret spørgsmål fra udvalget.

Nogle af udvalgets spørgsmål til arbejdsministeren er optrykt som bilag til betænkningen tillige med arbejdsministerens svar herpå.

Desuden har udvalget modtaget skriftlige og/eller mundtlige henvendelser fra:

Bogbinderforbundets arbejdsløshedsudvalg,

Dansk Ingeniørforening,

Dansk Typograf-Forbund, Københavns afdeling,

Ingeniørernes Arbejdsløshedskasse – IAK,

Ingeniør-Sammenslutningen,

Københavns Bogtrykkerforening,

Maskinmestrenes Forening og

Typografernes arbejdsløshedsudvalg.

Arbejdsministeren har over for udvalget understreget, at der er en nøje indbyrdes sammenhæng mellem lovforslaget og det samtidigt behandlede forslag til lov om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m. v. (Efterløn) (L 220).

Udvalget har drøftet spørgsmålet om den langtidslediges tilhørsforhold til sin arbejdsløshedskasse i det tilfælde, hvor det arbejde, der tilbydes, ligger uden for pågældendes arbejdsløshedskasses fagområde. Arbejdsministeren har over for udvalget tilkendegivet en positiv holdning over for muligheden af, at den langtidsledige kan beholde sit medlemskab af den oprindelige arbejdsløshedskasse i 9 måneders perioden, ligesom det er

tilfældet f. eks. for personer, der deltager i beskæftigelsesarbejde, der iværksættes i medfør af lovens § 97 a. Arbejdsministeren har i denne forbindelse oplyst, at spørgsmålet vil blive forelagt landsarbejdsnævnet til udtalelse, forinden endelige regler herom udarbejdes.

Arbejdsministeren har over for udvalget oplyst, at spørgsmålet om, hvorledes man skal forholde sig over for de personer, der er faldet for 26 ugers reglen i perioden 1. juli – 15. november 1977, og som herefter har meldt sig ud af deres arbejdsløshedskasse, har været drøftet i den styringsgruppe, der behandler de økonomiske og praktiske spørgsmål vedrørende jobtilbudsordningen. I styringsgruppens indstilling til arbejdsministeren hedder det:

»Der er i styringsgruppen overvejende enighed om, at ordningen som udgangspunkt bør rette sig til de arbejdsløse, der fortsat har en tilknytning til arbejdsmarkedet, og at medlemskab af en arbejdsløshedskasse må tages som et rimeligt udtryk herfor. Personer, der, som nævnt i bilaget, har meldt sig ud af forsikringen efter at være faldet for 26 ugers reglen, har således tilkendegivet, at de betragter deres forhold til arbejdsmarkedet som løst. Styringsgruppen peger dog på, at de personer, som ønsker at genvinde tilhørsforholdet til arbejdsmarkedet, bør støttes i dette ønske. Dette kan bl. a. ske ved, at arbejdsformidlingen gør en særlig indsats for at give disse personer mulighed for igen at opnå medlemskab af en arbejdsløshedskasse, f. eks. ved at henvise dem til et beskæftigelsesarbejde.« Arbejdsministeren har kunnet henholde sig til styringsgruppens udtalelse.

Arbejdsministeren har endvidere oplyst, at det i den nævnte styringsgruppe har været drøftet, om der skulle ske ændringer i funktionærlovens regler om opsigelsesvarsler for at lette genplaceringen af de langtidsledige på det private arbejdsmarked. Der henvises til svaret på udvalgets spørgsmål 6, som er optrykt i bilag 1 i betænkningen.

Arbejdsministeren har endvidere oplyst, at han er indstillet på, at byrdefordelingsproblemerne mellem staten og kommunerne kan gøres til genstand for forhandling, såfremt byrdefordelingen viser sig at blive anderledes end forudsat i lovforslaget. Ministeren har i denne forbindelse givet tilsagn om, at realværdien af den statslige genoptræningsstøtte vil blive opretholdt. Også administrationen af ordningen kan optages til revision i lovens gyldighedsperiode.

Udvalget har drøftet spørgsmålet om den nødvendige styrkelse af arbejdsformidlingen i forbindelse med gennemførelsen og opfølgning af jobtilbudsordningen.

Arbejdsministeren har over for udvalget oplyst, at såvel kommunerne som arbejdsmarkedets hovedorganisationer lægger afgørende vægt på, at arbejdsformidlingen rustes til at klare de nye opgaver så godt som muligt.

Arbejdsministeren har over for udvalget oplyst, at der mellem repræsentanterne for Dansk Arbejdsgiverforening og LO i styringsgruppen er enighed om retningslinjerne for ordningens praktiske gennemførelse.

Et *flertal* (socialdemokratiets, venstres, det konservative folkepartis, centrum-demokraternes og det radikale venstres medlemmer af udvalget) kan henholde sig til det af arbejdsministeren oplyste

- om den langtidslediges tilhørsforhold til sin arbejdsløshedskasse i det tilfælde, hvor det arbejde, der tilbydes, ligger uden for den pågældendes arbejdsløshedskasses fagområde,
- om forholdet for de personer, der er faldet for 26 ugers reglen i perioden 1. juli - 15. november 1977, og som herefter har meldt sig ud af deres arbejdsløshedskasse,
- om forholdet til funktionærlovens opsigelsesregler, idet flertallet dog lægger vægt på, at der må sikres en ordening, der

med rimelig hensyntagen til den ansatte giver stærkest mulig tilskyndelse til ansættelse af langtidsledige - ikke mindst i den private sektor, og

- om byrdefordelingen mellem stat og kommuner.

Flertallet finder det positivt, at der mellem arbejdsmarkedets parter er opnået enighed om ordningens praktiske gennemførelse. Flertallet går ind for, at de i bilag 2 til betænkningen anførte retningslinjer følges.

Flertallet har endvidere noteret sig arbejdsministerens oplysninger om nødvendigheden af en udbygning af arbejdsformidlingen i forbindelse med jobtilbudsordningens gennemførelse.

Flertallet er enig om, at der mellem lovforslaget og det samtidigt behandlede forslag til lov om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m. v. (Efterløn) (L 220) er en nøje indbyrdes sammenhæng. Af hensyn til såvel kommunernes budgetlægning som den administrative tilrettelæggelse af ordningen indstiller flertallet lovforslaget til *vedtagelse* med de af arbejdsministeren stillede ændringsforslag. Flertallet er ligeledes indstillet på en fortsat behandling af forslag til lov om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m. v. (Efterløn) (L 220), men ønsker tid til mere grundige overvejelser og finder det derfor rimeligt, at udvalget fortsætter behandlingen af dette lovforslag i resten af folketingsåret med henblik på genfremsættelse og mulighed for hurtig vedtagelse i begyndelse af næste folketingsår.

Et *mindretal* (fremskridtspartiets medlemmer af udvalget) fremhæver som noget særdeles positivt, at der fra socialdemokratiets side omsider kommer et enkelt initiativ til at modvirke langtidsarbejdsløses nedbrydning ved særligt at muliggøre for netop dem at komme i fornuftig beskæftigelse. Det var den problemstilling, hvorom fremskridtspartiet henvendte sig til socialdemokratiet ved breve af 13. august og 10. december 1974 (FREM-SKRIDT, 1974-22, side 8-9), og hvor fremskridtspartiet i mangel af reelt svar ved lovforslag nr. F 24 af 28. januar 1975 om midlertidige omskolingstilskud (se Folketingstidende 1974-75, forhandlingerne sp. 69 og 969 samt tillæg A sp. 437 (genfremsat i noget

ændret skikkelse ved lovforslag nr. F 237 af 8. september 1975 om midlertidige omskolingsbidrag for langtidsarbejdsløse (se Folketingsstidende 1974-75, forhandlingerne sp. 7559 og 7595 samt tillæg A sp. 6193)) påviste, hvordan langtidsarbejdsløshedssvøben kunne være undgået.

De mellemliggende 38 måneders arbejdsløshedspolitik har forværret problemet mange fold. Langtidsledige er nu væsentligt mere uegnede til at klare normal arbejdsrytme, end forholdet var i det første års tid efter storarbejdsløshedens indtræden.

Teknisk er dette første forsøg fra socialdemokraterne på at gøre noget imod langtidsarbejdsløsheden desværre meget mangelfuldt, ja, vel rent ud sagt ministerieskrivebordspræget.

Regeringsforslaget udgår de centrale problemer ved at nøjes med skitse-mæssige antydninger af, hvordan principperne tænkes ført ud i praksis. Disse antydninger afslører, at der må forventes en styrkelse af bureaukratiet og dybt alvorlige tragedier for dem, der allerede er ramt af langtidsarbejdsløshed. Endvidere vil man ved den valgte fremgangsmåde forstærke de sidste års udvikling i retning af fejlfordelingen af arbejdskraften – hvad vi har brug for, er flere folk i betalingsbalanceerhvervene, ikke i den offentlige sektor. Det er naivt at tro, at man midlertidigt kan postere folk i statslige eller kommunale stillinger og så med lethed tage dem ud af den mølpose, når der ude fra kommer et konjunkturomslag. Er de offentlige kontorer m. v. først blevet befolket med flere stillinger, er det i sig selv en hård kamp at få antallet bragt ned igen, og den offentlige sektor er allerede alt for stor i forhold til, hvad Danmark har råd til.

Den foreslåede nye milliardbelastning af det danske samfund vil derfor alt i alt i den foreslåede form gøre langt mere skade, end den vil nytte.

På denne baggrund må mindretallet indstille lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling og opfordre arbejdsministeren til at fortsætte sine overvejelser, så han snarest kan komme med et nyt forslag, som i praksis vil virke tilfredsstillende.

Et *andet mindretal* (socialistisk folkepartis medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til

vedtagelse med de af mindretallet stillede ændringsforslag.

Et *tredje mindretal* (Danmarks retsforbunds medlem af udvalget) vil redegøre for sin stilling ved 2. behandling.

Et *fjerde mindretal* (venstresocialisternes medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af mindretallet stillede og tiltrådte ændringsforslag. De af mindretallet stillede ændringsforslag er resultatet af et samarbejde mellem venstresocialisterne og Danmarks kommunistiske parti.

Ændringsforslag

Til § 1

Af et *mindretal* (Ole Henriksen (SF)), tiltrådt af et *andet mindretal* (Kurt Hansen (VS)):

1) Efter indledningen indsættes som nyt nummer:

»01. I § 51 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 2. Et medlem, der i henhold til § 97 b har været beskæftiget i genoptræningsøjemed, kan ikke efter på ny at være blevet ledig få udbetalt et mindre beløb i dagpenge end det, som den pågældende fik udbetalt, forinden genoptræningsarbejdet begyndte.«

Af et *mindretal* (Kurt Hansen (VS)):

2) Efter indledningen indsættes som nyt nummer:

»02. I § 55 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»Stk. 3. De perioder, inden for hvilke der efter §§ 55, 55 a og 72 skal dokumenteres arbejde, forlænges med perioder, i hvilke ledigheden inden for kassen eller et arbejdsmarkedsnævns område har oversteget 3 pct.«

3) Efter indledningen indsættes som nyt nummer:

»03. Efter § 57 indsættes som ny paragraf:

»§ 57 a. Dagpenge kan udbetales under deltagelse i uddannelse i ledighedsperioden. Det er en forudsætning, at de almindelige betingelser for ret til dagpenge er opfyldt, herunder at medlemmet er arbejdssøgende og

opretholder kontakt med arbejdsformidlingen.««

Af et *mindretal* (Ole Henriksen (SF)), tiltrådt af et *andet mindretal* (Kurt Hansen (VS)):

4) Efter indledningen indsættes som nyt nummer:

»04. I § 94 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 2. Overflytning kan ikke finde sted ved tiltrædelse af arbejde uden for vedkommende medlems fag, når arbejdet udføres med offentligt tilskud til bekæmpelse af arbejdsløsheden, herunder også genoptræning af langtidslidige.««

Af *mindretallet under nr. 2*:

5) I den foreslåede § 97 b, stk. 1, ændres ordet »arbejdsmarkedsnævn« til: »arbejdsløshedskasserne«, og ordet »Arbejdsmarkedsnævnet« ændres til: »Arbejdsløshedskassen«.

6) I den foreslåede § 97 b, stk. 1, ændres »60 år« til: »64½ år«.

7) I den foreslåede § 97 b indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 2. Arbejdstilbud efter stk. 1 skal først og fremmest gives inden for den langtidslidiges normale arbejdsområde. Gives tilbuddet uden for det normale arbejdsområde, eller ligger arbejdet lønmæssigt under gennemsnittet for det område, vedkommende er eller senest har været organiseret inden for, kan den ledige uden tab af rettigheder afslå tilbuddet. Uden arbejdsløshedskassens godkendelse kan der ikke tilbydes arbejde i områder, hvor ledigheden er mere end 3. pct.«

Stk. 2-7 bliver herefter stk. 3-8.

8) I den foreslåede § 97 b, stk. 2, 3. pkt., der bliver stk. 3, 3.pkt., udgår ordene »privatte og«.

9) I den foreslåede § 97 b, affattes stk. 3, der bliver stk. 4, således:

»Stk. 4. Arbejdsløshedskasserne søger i samarbejde med arbejdsformidlingen at skaffe den langtidslidige et tilbud om arbejde.«

Af et *mindretal* (Ole Henriksen (SF)), tiltrådt af et *andet mindretal* (Kurt Hansen (VS)):

10) I den foreslåede § 97 b, stk. 3, udgår ordene »et tilbud om arbejde«, og i stedet

indsættes: »et arbejde inden for vedkommendes normale arbejdsområde«.

11) I den foreslåede § 97 b indsættes efter stk. 3 som nyt stykke:

»Stk. 4. En arbejdsgiver, der ønsker at ansætte langtidslidige, har pligt til med virksomhedens fællestillidsmand, tillidsmand eller – for virksomheder, hvor sådanne ikke er valgt – en af medarbejderne udpeget repræsentant at drøfte ansættelsen og dens grundlag, ligesom den pågældende skal have lejlighed til at udtale sig om, hvorvidt han eller hun kan anbefale ansættelsen. Medarbejderrepræsentanten skal skriftligt bekræfte, at denne fremgangsmåde har været fulgt, og en eventuel udtalelse fra den pågældende skal vedlægges.«

Stk. 4-9 bliver herefter stk. 5-10.

Af *mindretallet under nr. 2*:

12) I den foreslåede § 97 b, stk. 4, der bliver stk. 5, ændres ordet »arbejdsmarkedsnævnet« til: »arbejdsløshedskassen«.

Af et *mindretal* (Ole Henriksen (SF)), tiltrådt af et *andet mindretal* (Kurt Hansen (VS)):

13) I den foreslåede § 97 b, stk. 4, der bliver stk. 5, indsættes efter 1. pkt. som nyt punktum:

»Tilbuddet skal fortrinsvis gives inden for den langtidslidiges normale arbejdsområde.«

Af *arbejdsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (Bakholt (S), Erling Dinesen (S) Hans Jørgen Jensen (S), Søren B. Jørgensen (S), Inge Fischer Møller (S), Jens Peter Jensen (V), Johan Philipsen (V), Grethe Fenger Møller (KF), Ninn-Hansen (KF), Melchior (CD) og Bolvig (RV)):

14) I den foreslåede § 97 b indsættes efter stk. 6 som nye stykker:

»Stk. 7. 75 pct. af kommunernes lønudgifter efter stk. 6 med fradrag af statstilskuddet gøres til genstand for mellemkommunal udligning. Det samlede udligningsbeløb pålignes kommunerne i forhold til deres indbyggertal som opgjort af Danmarks Statistik pr. 1. januar i udligningsåret.

Stk. 8. Indenrigsministeren underretter senest 2 uger før fristen for årsbudgettets endelige vedtagelse kommunerne om den forventede størrelse af deres udligningsbidrag.

Stk. 9. Indenrigsministeren fastsætter nærmere regler om udligningsordningen.«

Stk. 7-9 bliver herefter stk. 10-12.

15) I den foreslåede § 97 b indsættes i stk. 7, der bliver stk. 10, efter »kapitel« ordene: », se dog stk. 8 og 9«.

Af *mindretallet under nr. 2*:

16) I den foreslåede § 97 b indsættes efter stk. 7, der bliver stk. 8, som nye stykker:

»Stk. 9. Uanset bestemmelserne i kapitel 9 kan et medlem ikke få udbetalt lavere dagpenge grundet en ringere indtjening i 9 måneders genoptræningsperioden.

Stk. 10. Uanset bestemmelsen i § 42 kan den langtidsledige, der modtager et arbejds tilbud uden for sit fagområde, forblive i sin oprindelige kasse under jobtræningsperioden eller vende tilbage hertil uden tab af erhvervede rettigheder i kassen.«

Stk. 8 og 9 bliver herefter stk. 11 og 12.

Til § 2

Af et *mindretal* (Ole Henriksen (SF)), tiltrådt af et *andet mindretal* (Kurt Hansen (VS)):

17) Paragraffen affattes således:

»§ 2

Loven træder i kraft samtidig med lov om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m. v. (Efterløn).«

Bemærkninger

Til nr. 2

Ændringsforlaget ophæver 26 ugers reglen, så længe arbejdsløsheden inden for en arbejdsløshedskasse eller et geografisk område overstiger 3 pct.

Til nr. 3

Ændringsforlaget giver den arbejdsløse bedre muligheder for at kunne anvende arbejdsløshedsperioden til at uddanne sig i.

Til nr. 5, 9 og 12

Ændringsforlaget betyder, at arbejdsløshedskasserne overtager alle de funktioner,

som lovforslaget tildeler arbejdsmarkedsnævnene.

Til nr. 6

Ændringsforlaget sikrer de langtidsarbejdsløse mellem 60 og 64½ år ret til på lige fod med andre langtidsarbejdsløse at blive anvist et job efter bestemmelserne i loven.

Til nr. 7

Ændringsforlaget sikrer, at ingen langtidsarbejdsløse gennem nyordningen mod deres vilje kan flyttes fra en arbejdsløshedskasse til en anden uden tab af rettigheder, samt at arbejdstilbuddet ikke lønmæssigt ligger under gennemsnittet for det område, vedkommende er eller senest har været organiseret indenfor. Det sidste tager specielt sigte på de ca. 1500 langtidsarbejdsløse, der blev ofret i december 1977 som følge af et forlig mellem den socialdemokratiske regering og en række borgerlige partier.

Til nr. 8

Det er helt uacceptabelt, at der skal ydes løntilskud til private arbejdsgivere. Det eneste, der opnås ved sådanne foranstaltninger, er yderligere at undergrave arbejdskraftens værdi.

Til nr. 14-15

Ændringsforslagene er et resultat af de forhandlinger, der siden lovforslagets fremsættelse har været ført med de kommunale organisationer og arbejdsmarkedets parter.

Kommunerne anmelder deres lønudgifter til genoptræning til mellemkommunal udligning hos indenrigsministeriet, der udligner 75 pct. af udgifterne, efter at statstilskuddet er fratrukket. Herved anvendes dog alene det gennemsnitlige statslige timetilskud (15 kr. pr. time).

Det samlede udligningsbeløb udskrives på kommunerne. Som udskrivningskriterium foreslås indbyggertallet, idet dette kriterium allerede er blevet anvendt i lov nr. 488 af 14. september 1977 om ekstraordinære beskæftigelsesfremmende foranstaltninger i kommuner og amtskommuner.

Indenrigsministeriet udsender som for de generelle tilskuds- og udligningsordninger

vedkommende en foreløbig meddelelse til kommunerne om de forventede bidrag til udligningsordningen i rimelig tid før vedtagelsen af de kommunale årsbudgetter. Endvidere meddeler indenrigsministeriet på grundlag af arbejdsdirektoratets oplysninger senest samtidig med meddelelsen om de foreløbige generelle udligningstilskud en opgørelse over det forventede antal langtidsledige i de enkelte kommuner.

Når det er foreslået, at kun 75 pct. af udgifterne udlignes via udligningsordningen, hænger det sammen med, at det er blevet anset for rimeligt, at kommunerne kommer til at bære en mindre del af udgifterne selv for derved at gøre kommunerne selv økonomisk interesserede i, at ansættelserne ikke

sker til for gunstige lønninger.

Afregningen af kommunernes tilsvarende tilskud efter udligningsordningen finder sted senest 1. april året efter udligningsåret. I den endelige afregning indgår tillige det statslige timetilskud med en gennemsnitlig sats (15 kr. pr. time).

Til nr. 16

Ændringsforslaget sikrer, at jobtræningsordningen ikke undergraver arbejdskraftens værdi, samt at ingen langtidsarbejdsløs som følge af jobtræningsordningen mister sociale goder m. v., der er oparbejdet inden for den arbejdsløshedskasse, som vedkommende er medlem af.

Bakholt (S) Erling Dinesen (S) Hans Jørgen Jensen (S) Søren B. Jørgensen (S)

Inge Fischer Møller (S) Bolvig (RV) Jens Peter Jensen (V) Johan Philipsen (V)

Grethe Fenger Møller (KF) nfm. Ninn-Hansen (KF) Melchior (CD) Voigt (FP)

Lawaetz (FP) Schak Nielsen (DR) Ole Henriksen (SF) Kurt Hansen (VS)

Partierne DKP, KrF og EP var ikke repræsenteret ved medlemmer i udvalget.

Risgaard Knudsen (S) var ved betænkningens afgivelse udtrådt af udvalget på grund af orlov.

Bilag 1

Spørgsmål fra udvalget til arbejdsministeren og dennes svar herpå.**Spørgsmål 1:**

I § 97 b, stk. 1, foreslås det, at tilbuddet om genoptræning skal gives i god tid, inden retten til dagpenge ophører. Dette forhold ønskes nærmere defineret. Der ønskes endvidere en udtalelse om, i hvor lang tid en person kan være uden arbejde og samtidig gøre krav på at få beskæftigelse i sit gamle fag, selv om det er udsigtsløst.

Svar:

Som det fremgår af bemærkningerne, skal god tid normalt forstås som senest 3 måneder før dagpengeretten ophører. Med denne frist søges sikret, at ingen langtidsledig, der ønsker at tage imod et tilbud om arbejde, kommer til at stå i uvished om, hvorledes hans situation og økonomiske forhold vil se ud, når dagpengeretten ophører.

Det er hensigten at give tilbuddet om arbejde endnu tidligere, efterhånden som der kan fremskaffes flere tilbud, end det er nødvendigt for at give tilbud til de langtidsledige, der står umiddelbart foran at skulle miste dagpengeretten.

Ved ordningens begyndelse må man regne med, at det må blive nødvendigt at forkorte fristen på de 3 måneder, da der kan forudses store administrative problemer med at fremskaffe tilstrækkeligt med jobtilbud i tide. Der kan derfor muligvis opstå behov for en mindre forlængelse af moratorieordningen ud over 1. januar 1979.

Til spørgsmålet om, hvor lang tid en person kan være uden arbejde og samtidig gøre krav på at få beskæftigelse i sit gamle fag, bemærkes, at – uanset jobtilbudsordningen – gælder fortsat de almindelige anvisningsregler, hvorefter den ledige ikke uden fyldestgørende grund kan vægre sig ved at overtage et passende arbejde, der anvises ham af arbejdsformidlingen, jfr. lovens § 63, stk. 1, nr. 1, og stk. 2.

Med hensyn til forslagens jobtilbudsordning kan den langtidsledige nægte at modta-

ge tilbuddet om arbejde og vælge fortsat at være arbejdssøgende inden for sit gamle fag, indtil dagpengeretten ophører, jfr. dog ovenfor om de sædvanlige anvisningsregler.

Spørgsmål 2:

Er det ikke muligt at give de langtidsledige mere end ét tilbud om job?

Svar:

Det ville være ønskeligt, om man kunne give de langtidsledige flere tilbud at vælge imellem, inden dagpengeretten ophører, og det ville ligeledes være ønskeligt, om de langtidsledige kunne få mulighed for et nyt jobtilbud, når den første 9 måneders periode er overstået. Begge ønsker vil imidlertid kræve betydeligt flere jobtilbud, end forslaget er dimensioneret til, og jeg anser det ikke for realistisk i første omgang at regne med en større kapacitet.

Hvis det lykkes at fremskaffe flere jobtilbud end forudsat i lovforslaget eller det viser sig, at der ikke bliver behov for det antal jobtilbud, som forslaget regner med, så bør det naturligvis overvejes at give de langtidsledige mere end ét tilbud. Eventuel overkapacitet bør dog i første række komme de over 60-årige til gode, jfr. besvarelsen af spørgsmål 10.)*

Spørgsmål 3:

Kan det tænkes, at en langtidsledig jord- og betonarbejder vil blive anvist arbejde som pædagogmedhjælper, selv om der måtte forefindes arbejdsløshed blandt pædagoger?

Svar:

Med lovforslagets bemærkning til stk. 1 om, at den ledige må indstille sig på at få tilbudt et arbejde, der ikke ligger inden for pågældendes arbejdsområde, menes, at de grænser, der sædvanligvis gælder for anvisning af arbejde, kan tænkes udvidet noget i

*) Denne besvarelse er ikke optrykt her.

det tilfælde, hvor der ellers ikke kan fremkaffes et arbejdstilbud.

Men som det nævnes i bemærkningerne, skal der ved tilbuddet om arbejde tages et vist hensyn til den enkeltes arbejdsmæssige og uddannelsesmæssige forudsætninger. Man må derfor nok regne med, at et eksempel, som anført i spørgsmålet, kun undtagelsesvis vil kunne forekomme, f. eks. hvis den pågældende langtidsledige har særlige forudsætninger for at påtage sig et sådant arbejde.

Spørgsmål 4:

Hvilken dagpengesats vil de langtidsledige kunne oppebære efter 9 måneders arbejde, når og hvis de på ny bliver ledige?

Her tænkes specielt på, hvorvidt det offentlige tilskud indgår i beregningen af understøttelsens størrelse.

Svar:

Såfremt den langtidsledige på ny bliver ledig efter de 9 måneders arbejde, skal pågældendes dagpenge beregnes på sædvanlig måde efter reglerne i lovens kapitel 9 og 10. Da de 9 måneders arbejde skal foregå på almindelige løn- og arbejdsvilkår, jfr. bemærkningerne s. 3, 1. sp., I, skal dagpengene beregnes på grundlag af den løn, som den langtidsledige har fået udbetalt i arbejdsperioden. Det offentlige tilskud indgår derfor i beregningerne af dagpengenes størrelse.

Spørgsmål 5:

Har lønmodtagere krav på at blive ansat til lønninger, der gælder inden for deres fag, selv om de beskæftiges på andre områder?

Svar:

Nej, men der vil på den anden side heller ikke for de langtidslediges vedkommende kunne blive tale om at tilbyde jobs, for hvilke lønnen er lavere end den, som efter overenskomst mellem arbejdsgivere og lønmodtagere gælder for tilsvarende arbejde, jfr. princippet i lovens § 63, stk. 1, nr. 1.

Spørgsmål 6:

Er det blevet overvejet, om funktionærlovens opsigelsesbestemmelser i nogle tilfælde kan virke hæmmende på ansættelse af lang-

tidsledige?

Svar:

Spørgsmålet har været overvejet i den styringsgruppe, der behandler de økonomiske og praktiske problemer i forbindelse med lovforslaget. Dansk Arbejdsgiverforenings repræsentant i gruppen har peget på muligheden for, at arbejdsministeren i medfør af funktionærlovens § 21, stk. 2, kunne udstede en bekendtgørelse, hvorefter funktionærlovens almindelige opsigelsesvarsler fraviges ved ansættelse af langtidsledige, således at der i hele 9 måneders perioden skulle gælde et opsigelsesvarsel på 1 måned. Også spørgsmålet om lovændring har været overvejet.

Styringsgruppen har ikke afsluttet sine overvejelser herom, og det har heller ikke været muligt at få afhandlet spørgsmålet med alle de implicerede lønmodtagerorganisationer. Da det under arbejdsministeriet nedsatte funktionærlovsudvalg, hvori de berørte organisationer er repræsenteret, om kort tid afholder sit næste møde, finder man det rimeligt, at forelægge spørgsmålet for dette udvalg.

På det givne usikre grundlag har regeringen ikke på nuværende tidspunkt fundet behov for at foreslå lovændring eller udstede nærmere regler efter funktionærlovens § 21, stk. 2, men vil afvente styringsgruppens indstilling herom, når der foreligger en udtalelse fra funktionærlovsudvalget. I givet fald vil lovforslaget kunne fremsættes først i det nye folketingsår.

Spørgsmål 7:

Finder ministeren, at det i L 226 - bil. 19,*) punkt 9, anførte bør finde tilsvarende anvendelse ved ansættelser i den offentlige sektor?

Svar:

Som udgangspunkt må det tilstræbes, at der så vidt muligt kommer til at gælde nogenlunde de samme regler om ansættelsesprocedure og -vilkår i den offentlige sektor som i den private. Spørgsmålet om de nærmere regler for ansættelse i den offentlige sektor vil blive behandlet i styringsgruppen og skal herudover også forhandles med de implicerede organisationer m. v.

*) Optrøkt som bilag 2 til betænkningen.

Bilag 2

Notat fra arbejdsministeren vedrørende jobtilbudsordningen for de langtidsledige.

Der er mellem repræsentanterne for Dansk Arbejdsgiverforening og LO i styringsgruppen enighed om følgende hovedsynspunkter vedrørende gennemførelsen af genoptræningsordningen for de langtidsledige:

at det er af største betydning, at så mange langtidsledige som muligt ansættes i den private sektor,

at det derfor er afgørende for, at ordningen kan fungere efter hensigten, at der fra begge arbejdsmarkedets parter er stærk opbakning bag ordningen ikke alene fra organisationernes side, men også på den enkelte virksomhed,

at de regler, der skal udformes om ordningens praktiske gennemførelse, på den ene side gøres så smidige og lidet belastende for virksomhederne som muligt og på den anden side giver arbejdsmarkedsnævnene praktisk mulighed for at udføre den nødvendige kontrol med ordningen, samt

at arbejdsmarkedsnævnene i det hele taget får en central placering i ordningens gennemførelse.

Om retningslinjerne er der i øvrigt mellem parterne enighed om følgende:

1) Det stedlige arbejdsmarkedsnævn modtager fra arbejdsløshedskasserne relevante oplysninger om de langtidsledige, der er inden for nævnets område, og som ifølge genoptræningsordningen skal have et jobtilbud. Samtidig registreres oplysninger om uddannelse og tidligere arbejdsforhold for de enkelte (arbejdsformidlingen besidder allerede disse oplysninger).

2) Arbejdsmarkedsnævnet retter dernæst henvendelse til alle virksomheder inden for området, eventuelt specifikt til alle virksomheder inden for én eller flere brancher.

3) Den generelle henvendelse til alle virksomheder bør ske ved annoncering,

hvorimod det ved specielle henvendelser til én eller flere brancher kan overvejes at benytte brev.

4) I henvendelsen anmodes virksomheden om at overveje, hvorvidt det vil være muligt at ansætte langtidsledige til genoptræning med det formål at sikre, at de lediges arbejdsevne ikke går tabt for samfundet.

5) Virksomheden modtager samtidig underretning om genoptræningsydelsen, som følger den ledige i ansættelsesperioden, samt om genoptræningsperiodens længde (normalt 9 måneder).

6) Det er ifølge den pågældende lovbestemmelse en forudsætning, at de her omhandlede ansættelser medfører en nettoudvidelse. Begrebet nettoudvidelse forstås som en merbeskæftigelse. De nærmere regler forudsættes forhandlet med arbejdsmarkedets hovedorganisationer, idet det yderligere forudsættes, at der kan opnås enighed om enkle og fleksible bestemmelser, der under anvendelse af de fagretlige regler, hvor disse findes i kollektive overenskomster, såvidt muligt skal være selvkontrollerende på den enkelte virksomhed. Der fastsættes regler, hvorefter arbejdsmarkedsnævnet påser, at bestemmelsen om merbeskæftigelse overholdes for virksomheder, som ikke er omfattet af kollektiv overenskomst. Der er på forhånd enighed om, at virksomheden ikke vil kunne ansætte en langtidsledig i en stilling, der er blevet ledig i forbindelse med en nylig foretaget afskedigelse af en medarbejder.

7) Såfremt virksomheden påtænker at besvare arbejdsmarkedsnævnets henvendelse positivt, orienteres repræsentanter for de berørte ansatte på den enkelte arbejdsplads herom i overensstemmelse med de på virksomheden i øvrigt gældende samarbejdsformer.

Det skal af en tilbagemelding fra virksomheden til arbejdsmarkedsnævnet fremgå, at repræsentanterne for de ansatte herved har erklæret sig positive over for at medvirke.

- 8) Herefter udvælger arbejdsformidlingen blandt de registrerede de langtidsledige, som skønnes bedst egnede til ansættelse i den enkelte virksomhed, og formidler så på sædvanlig vis kontakten mellem de jobsøgende og virksomheden. Det bemærkes, at det ifølge loven er arbejdsmarkedsnævnet, der har den endelige afgørelse af, om der i det enkelte tilfælde foreligger et rimeligt jobtilbud.
- 9) Såfremt et ansættelsesforhold indgås, oprettes der ansættelseskontrakt, hvori løn- og arbejdsvilkår anføres (evt. ved henvisning til gældende kollektiv overenskomst) tillige med forventet ansættel-

sesperiode. Af kontrakten fremgår endvidere terminer og regler for afregning af genoptræningsydelsen (evt. standardkontrakt).

- 10) Afskediges den pågældende, skal det klart fremgå, hvad afskedigelsesårsagen er, for derved at give arbejdsmarkedsnævnet grundlag for at beslutte, om den pågældende bør have et nyt arbejdstilbud. Kan den pågældende ikke anerkende grunden til afskedigelsen, kan den påklages efter sædvanlige fagretlige regler.
- 11) De for tilsvarende job i øvrigt gældende vilkår er gældende for dette ansættelsesforhold.
- 12) Arbejdsmarkedsnævnet kan fratage en virksomhed retten til at genoptræne langtidsledige, såfremt de regler, der fastsættes for denne ordning, ikke følges.